

Berthold báró, gyermekeik: Cecile, Jenő és Erzsébet, továbbá az elhunytak fivére: losonci Bánffy Ernő báró és neje galantai Eszterházy Cecile grófnő, valamint a közeli és távolabbi rokonnok nevében mélyen megsomorodott szívvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett férj, illetőleg apa, após, nagypapa, testvér és sógor losonci Bánffy Dezső báró Magyarország nyugalmazott miniszterelnöke, a magyar képviselőház volt elnöke, valóságos belső titkos tanácsos, császári és királyi kamarás, Szeged város I. kerületének országgyűlési képviselője, a magyarországi református egyház egyetemes konventjének világi elnöke, az erdélyi református egyházkerület főgondnoka, az országos erdészeti egyesület elnöke, a Szent István és Lipót-rend nagykeresztése, a porosz kir. Vörös Sasrend nagykeresztjének stb. tulajdonosa, Budapest székesfőváros és számos magyar város díszpolgára ez évi május hónap 24-én reggel 2 és fél órakor, hosszas szenvedés után, életének 68-ik esztendejében, családjának nagy fájdalmára jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai folyó évi május hónap 26-án délután 3 órakor a Kálvin-téri református templomban tartandó egyházi szertartás után a kerepesi-úti köztemetőben helyeztetnek örök nyugalomra. A hazáját önzetlenül és rajongóan szerető szív megszűnt dobogni. Munkás élete után nyugodalma legyen csendes és emléke áldott!

(Gyülekezés a koporsó köré.)

Bánffy Dezső báró ravatala körül impozáns mértékben nyilvánult meg a részvétel. Akik nem jöhettek el személyesen, táviratilag fejezték ki részvételüket a gyászoló családnak. Koszorút küldött csütörtökön délelőtt a magyar királyi kormány, a miniszterelnökség és az őfelsége személyi körüli minisztérium. Mindhárom koszorút *Jeszenseky* Sándor miniszterelnökségi államtitkár vitte magával és helyezte el a ravatalon. Koszorút küldött még a főrendiház, *Darányi* Ignác titkos tanácsos, *Kabos* Ferenc, a képviselőház alelnöke, a dunamelléki református egyházkerület, Bánffy Dezső báró volt tanulótestáinak koszoruját *Beretzky* Endre dr. helyezte el a ravatalon.

A temetésen megjelent *Pálffy* Miklós herceg, aki a királyt képviselte. József főherceg képviselőjében *Szapáry* József főudvarmester vett részt a temetésen.

Délután 3 órakor nyitották ki újra a Kálvin-téri református templom ajtaját. A díszes ravatal jobb oldalán a család tagjai foglaltak helyet, a bal oldalon csak két fekete posztóval bevont szék állott és ezen a király és József főherceg képviselői ültek.

A koporsót teljesen beborította a sok koszorú, melyek nemcsak az ország, hanem a külföld részvételének megnyilvánulásai is voltak. Koszorukat küldtek a külföldi református misztionáriusok is.

A kormány részéről megjelentek a ravatalnál *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök, *Zichy* János kultuszminiszter, *Molnár* Viktor, *Balog* Jenő, *Kálmán* Gusztáv államtitkárok. A volt kormány részéről *Andrássy* Gyula gróf, *Tisza* István gróf, *Széll* Kálmán, *Apponyi* Albert gróf, *Lukács* György, *Josipovich* Géza, *Wekerle* Sándor, *Wlassich* Gyula és *Szterényi* József.

A képviselőház elnökség részéről *Berzeviczy* Albert elnök, *Náday* Lajos alelnök és *Kabos* Ferenc alelnök. A főrendiházat *Molnár* Viktor, *Wodianer* Albert báró, *Vojnich* István báró és *Dessewffy* Aurél gróf képviselték. A képviselők közül *Juszt* Gyula, *Bethlen* Pál gróf és *Teleky* Ferenc álltak a ravatal körül.

Részvettek még a temetésen *Bánffy* György gróf főajtónálló mester, *Bárczy* István dr. polgármester, *Boda* Dezső főkapitány és a hajdani új párt tagjai közül többen. Aztán Magyarország református méltóságai, esperesei és papi küldöttségei *Antal* Gábor református püspök vezetésével. A Lipótvárosi Kaszinó tagjai *Pallay* Lajos elnök vezetésével jelentek meg.

Bánffy temetésén *Szeged* város hatóságának képviselőjében *Lázár* György dr. polgármester és *Koczor* János tanácsos, *Rósa* Izsó dr., *Balassa*

Ármin dr., *Végman* Ferenc dr., *Obláth* Lipót, *Kerner* Pál, *Balogh* Ferenc, bátyjai *Holtzer* Aladár, *Landesberg* Mór, *Szivessy* Lehel dr., *Nyilassy* Pál, *Brauswetter* Ottó, *Bodnár* Géza dr., *Gyulai* Mór dr., *Holló* Samu dr., *Vas* Károly, *Rex* Izsó dr., *Kárász* József, *Schäffer* Vilmos, *Priváry* Pál, *Paral* Pál, *Lövész* Antal, *Kónya* János, *Kompolti* Ábrahám dr., *Désy* Béla, *Ungvári* Péter és *Glöckner* József vettek részt.

A Bánffy-párt koszoruját *Végman* Ferenc dr. vezetésével küldöttség helyezte a ravatalra.

(A szertartás.)

A szertartás kezdetére, délután három órára már együtt volt a gyászolók óriás gyülekezete. A katedrálstól jobbra, fekete karosszéken foglaltak helyet a király képviselője, *Pálffy* herceg udvarnagya, *Szapáry* József gróf, *József* királyi herceg főudvarmestere és balra az Ur asztali székekben a kormány képviselői, a főrendiház, a képviselőház deputációi, a református püspöki kar tagjai, az egyházfelügyelők, a vidéki küldöttségek vezetői. A templom hajóját is megtöltötte a notabilitások serege három órára. Künn óriás néptömeg.

A szertartás gyászistentisztelet keretében folyt le. A kóruson fölhangzott az orgona szó s az összes jelenlévők fölállva énekeltek a kilencvenedik zsoltárt: Te benned bízunk eleitől fogva...

A zsoltárt karéneke követte. A gyászszertartást *Kenessey* Béla erdélyi református püspök végezte, aki megindító beszéddel bucsúztatta el a szószékről Bánffy Dezső bárót. Többek között ezeket mondotta:

— Bánffy Dezső báró az ország szívének összedobbantotta a király szívével. Ebben az összhangban többen ért el a nemzet a királynál, mint bármikor. Bánffy, miniszterelnöksége idejében, keresztül vitte a Vaskapu megnyitását. A természeti erőket Bánffy előszobájában gyülekeztek össze és várták utasításait. Óriási akaraterő, parancsolnitűdés lakott az elhunytban. Aki neki nem tetsző eszmét pendített meg, azt leintette. Tiltakozó hangja fölszendült. Minden félretekintés nélkül teljesítette kötelességét. Önzetlenebbül alig szolgált még a magyar hazát, mint ő.

Szavai után ismét fölzugott az orgona és a kar a tizenkilencedik dicséret harmadik kezdetét énekelte: Nincs már szívem félelme nézni sirom fenekére...

(A gyászmenet.)

A zsoltár hangjai mellett vitték ki a koporsót a gyászhintóra s megindult a menet a kerepesi-úti temetőbe. Az uton, a Kálvin-téren, Muzeum-köruton, Rákóczi-uton, mindenfelé gyászfátyollal borították be és meggyújtották a gázlámpákat.

A gyászhintót hat fekete ló huzta. A halottas kocsit előtte a három virággal megakasztott kocsit haladt. Közvetlen a koporsó után, a református egyház papi küldöttségei mentek, ezek után a képviselőház tagjai és a gyászoló család. A kocsit két oldalán a képviselőház és a főrendiház díszesen fölöltözött huszárai vigyáztak a kordonra. Az utvonalon, amerre a kocsit elhaladt, óriási tömeg várakozott.

(A temetőben.)

Öt órára ért ki a menet a temetőbe. Künn a sírnál többen bucsúztatták még Bánffy Dezső bárót. Így a képviselőház nevében *Náday* Lajos képviselőházi alelnök. Az alelnöki bucsúztatás tudniillik egy régi parlamenti tradíciónak felel meg. *Péchy* Tamást, aki már nem volt a képviselőház elnöke, szintén az akkori alelnök, *Berzeviczy* Albert bucsúztatta el.

A temesvári szertartást *Kenessey* Béla és *Antal* Gábor püspökök végezték, a bucsúztató-beszédet *Haypál* Benő lelkész mondotta. A gyönyörű beszéd alatt alig maradt szem szárazon.

— Mikor elszigetelten élt, akkor volt legbeszédesebb. Krisztus, Pál és Kálvin voltak a mesterei.

Végül az özvegyhez és gyermekeihez intézte szavát.

— Örizzük meg emléket — ezzel fejezte be nagyhatású beszédét a lelkész.

A Választójogi Liga nevében *Bókay* Árpád dr. társelnök, a Lipótvárosi Kaszinó nevében *Ballai* Lajos dr. alelnök beszélt.

Nagyhatású beszédet mondott még *Batthyány* Tivadar gróf.

(Bánffy Dóra konfirmációja.)

Még egy szomorú epizódot írunk föl.

Amikor gyászos pompában, viaszgyertyák fényében sárga lobogásánál feküdt ravatalon Bánffy Dezső báró, azalatt tegnap délelőtt családja bánatos hangulatu, fölemelő ünnepség keretében teljesítette a halott végső akaratát. Bánffy Dezső báró halálos ágyán arra kérte *Haypál* Benő református lelkészt, gondoskodjék róla, hogy leánya, *Dóra* baronesz, mielőtt részesüljön a konfirmációban.

— Akarom, — mondta a báró — hogy leányom jó kálvinista legyen.

El is határozták, hogy *Dóra* bárónőt tegnap konfirmálták. A haldokló akarata szerint a Szilágyi Dezső-téri református templomban tegnap délelőtt tíz órakor volt Bánffy Dóra konfirmációja. A baroneszt *Bánffy* Ferenc báróné, *Bánffy* Kázmér báróné, *Bánffy* Kázmér báró, *Bánffy* Dani báró és *Marianne* kísérték el a templomba, ahol a szokásos szertartás keretében történt a konfirmáció.

Halk szomorúság kísérte minden mozzanatát ennek az aktusnak, amely különben örömmel nepe az ifjúságnak. *Dóra* baronesz okosan, szabatosan felelt a vallástani kérdésekre és *Haypál* Benő lelkész kezéből fogadta a kenyeret és bort, Krisztus testének és vérének jelképét. A szertartás végével a család visszatért a Bimbó-utcai gyászos palotába s készülődtek a temetésre, Bánffy Dezső báró utolsó útjára.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

* **Kende Paula — a Vigszínház tagja.** A szegedi szintársulatnak egyik legszebb sikereket arató tagja, *Kende Paula* a budapesti Vigszínházhoz szerződött. *Faludi* Sándor dramaturg igazgató egyik előadásán nézte meg a színésznő játékát és rögtön, már az első fölvonás után igen előnyös szerződést ajánlott föl. Szeptembertől kezdve lesz tagja s lép föl *Kende Paula* a Vigszínházban.

* **A Bánk-bán előadása Berlinben.** Berlinből jelentik: Szerdán este adták elő a „Deutsches Theater“-ben első ízben *Kalona* József „Bánk-bán“-ját, *Vérszi* József fordításában. Az est eredménye kétségtelen meleg siker, amely fölvonásról-fölvonásra növekedett. A legjobb hatást a második fölvonás keltette a Reinhardt által rendezett nagyszerű tömegjelenésekkel és a harmadik fölvonásban különösen Bánk-bán és Tibor nagy jelenetével. A dráma csúcspontja Bánk-bán és a királyné jelenete az előadásnak is fénypontját képezte és tartós, mély hatást keltett. Minden fölvonás után zajos, szívélyes taps hangzott föl és az előadó-művészeket ismételtén kihívták. Az előkelő premier-közönség sorában jelen voltak többen között *Szögyény-Marich* gróf osztrák-magyar nagykövet családjával és a nagykövetség urai.

* **Az első Heine-szobor Németországban.** A Majna melletti Frankfurtból jelentik: A városi tanács megengedte a Heine-szobor bizottságnak, hogy Frankfurtban szobrot emeljen a nagy német költőnek. A szobor költségei már majdnem teljesen együtt vannak és így nem sokára meglesz Németország első Heine-szobra.

* **D'Annunzio és Sarah Bernhardt.** Az ekszcentrikus *D'Annunzio* egy párisi lapban bő részletességgel beszéli el első találkozását *Sarah Bernhardt*tal.